

УКРАЇНА

(19) UA (11) 16302 (13) U
(51) МПК
A01K 67/02 (2006.01)МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВІДБОРУ СВИНОМАТОК

1

2

(21) u200508652

(22) 12.09.2005

(24) 15.08.2006

(46) 15.08.2006, Бюл. № 8, 2006 р.

(72) Коваленко Віталій Петрович, Пелих Наталія
Леонідівна, Панкєєв Сергій Петрович(73) ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ(57) Спосіб відбору свиноматок, що здійснюють за
індексом вирівняності гнізд, який виражається за

живою масою гнізда поросят у гнізді на час народження, який **відрізняється** тим, що вводять індекс співвідношення маси гнізда поросят на час опоросу до маси свиноматки різних класів розподілу:

$$M = \frac{g}{Q}, \text{ де}$$

g - маса гнізда поросят на час опоросу, кг

Q - жива маса свиноматки, кг.

Корисна модель відноситься до сільського господарства і може бути використана у свинарстві для підвищення відтворних якостей свиноматок.

Відомий спосіб підвищення відтворних якостей свиноматок є відбір за живою масою після опоросу [1].

Недоліком цього методу є те, що жива маса - це показник, який не обумовлений спадковістю, тобто генетично, а більш залежить від факторів навколишнього середовища, тобто годівлі та утримання. А реакція організму тварини при зміні фенотипу може бути різною, причому повністю не реалізується генетичний потенціал.

Найбільш близьким способом підвищення відтворних якостей свиноматок є відбір за індексом вирівняності гнізд, який виражається за живою масою поросят у гнізді на час народження [2].

При селекції, спрямованій на підвищення вирівняності гнізд, із врахуванням багатоплідності свиноматок, можна досягти істотного підвищення збереженості поросят у підсисний період та інших ознак відтворювальної здатності свиноматок без зниження їх багатоплідності. Це дає можливість одержувати від свиноматок більшу кількість поросят, що позитивно впливає на рентабельність виробництва свинини. Недоліком даного способу є те, що коефіцієнт варіації живої маси поросят у гнізді на час народження, через який виражається вирівняність гнізд, швидше характеризує невирівняність гнізд, оскільки, чим більше поросята відрізняються у гнізді за живою масою, тим коефіцієнт варіації буде вищим. Це створює значні труднощі при аналізі впливу цієї ознаки на інші (коефіцієнт

кореляції змінюють знак на протилежний).

Задача корисної моделі - спрощення способу і визначення тих біологічних лімітів, які забезпечують високі відтворні якості активної частини популяції.

Задача корисної моделі досягається тим, що визначається індекс співвідношення маси гнізда поросят на час опоросу до маси свиноматки різних класів розподілу.

$$M = \frac{g}{Q}, \text{ де}$$

g - маса гнізда поросят на час опоросу, кг,

Q - жива маса свиноматки, кг.

Відмінною ознакою пропонованого способу є те, що індекс співвідношення маси поросят на час опоросу до маси матки у певній мірі визначає напруженість ембріогенезу, а також і скоростиглість приплоду.

Для з'ясування ефективності запропонованого методу в умовах навчально-промислового господарства "Приозерне" був проведений наступний експеримент.

Були вивчені відтворні якості свиноматок за даними третього опоросу, оскільки він відзначався високими відтворювальними якостями. Тварини були сформовані в три групи: за живою масою після опоросу, за індексом вирівняності гнізд, за співвідношенням маси гнізда поросят на час опоросу до маси свиноматок. Годівля здійснювалася за зоотехнічними нормами ВІТу, з урахуванням віку, живої маси, фізіологічного стану тварин. Тип годівлі - помірно-концентратний з використанням

(19) UA (11) 16302 (13) U

Відтворні якості свиноматок різних методів відбору

Спосіб відбору	Клас	Багатоплідність, голів	Молочність, кг	У віці 60 дів		
				Середня маса однієї голови, кг	Середня маса гнізда, кг	Збереженість, %
За живою масою після опоросу	M ⁻	12,7±0,67	53,4±4,23	18,0±0,58*	201,6±13,70	88,2
	M ⁰	12,5±0,67	56,7±5,03	16,2±0,49	153,9±18,2	76,0
	M ⁺	13,0±0,68	67,3±4,38	16,4±0,33	182,0±6,28	85,4
За індексом вирівняності гнізд	M ⁻	11,4±0,59	56,5±5,37	17,0±0,42	168,3±16,2	86,8
	M ⁰	13,5±0,52	61,1±4,46	16,0±0,23	172,8±10,70	80,0
	M ⁺	13,5±0,62	64,9±4,41	16,1±0,33	170,7±9,85	75,8
За співвідношенням маси поросят до маси маток	M ⁻	11,9±0,69	48,1±4,23	16,5±0,57	173,2±15,00	88,2
	M ⁰	12,3±0,29	62,8±3,79	18,0±0,58*	183,6±22,00	82,9
	M ⁺	14,1±0,77*	70,7±4,47**	16,6±0,38	192,6±13,11	82,3

Примітка: *P<0,05, **P<0,01

Як показують дані, істотні результати підвищення відтворювальних якостей, отримані у свиноматок відносно індексу співвідношення маси поросят до маси маток класу M⁺: матки цього класу мали найбільшу багатоплідність (14,1 голови), молочність (70,7кг) та середню масу гнізда на час відлучення (192,6кг), достовірно переважаючи за цими показниками свиноматок класів M⁻ та M⁰ інших способів відбору.

Тому, показник співвідношення маси поросят до маси маток, поряд з індексом вирівняності гнізд, можуть бути використані як критерій для підвищення точності фенотипової оцінки свиноматок, що буде сприяти відбору молодняка з високою енергією росту в період вирощування, а це позитивно впливатиме на селекційний прогрес за відгодівельними якостями.

Запропонований індекс може бути викорис-

таний у селекційно-племінній роботі будь-якого господарства, що інтенсивно займається свинарством, де значення якого коливається $6 < M^+ > 12$.

Економічна ефективність середньої живої маси гнізда на час відлучення свиноматок відносно індексу співвідношення маси поросят до маси маток, на одну голову склала 263,26грн., а на 100 голів 263,26грн., що свідчить про економічну доцільність запропонованого індексу.

Джерела інформації:

1. Сагло О., Опришко М. Залежність збереженості поросят від віку свиноматок, живої маси при народженні та сезону року // Свинарство. - К., 1999. - Вип.54. - С.88-92.

2. Березовський М., Ломако Д. Вирівняність гнізд свиноматок і збереженість підсисних поросят // Тваринництво України. - 2001. - №6. - С.12.